

Кальченко & К°

Народная Воля

Надвор'е

Сёння ўдзень па краіне захавацца пераменная, воблачнасць. Вечер паўночна-ўсходні, 4—9 м/с. Тэмпература паветра ў Віцебску, — +13...+15, Магілёве — +14...+16, Мінску, Гродне — +15...+17, Брэсце, Гомелі — +16...+18.
У наступныя дзве суткі — пера-

важна без ападкаў, толькі ўдзень 10-га мая месцамі кароткачасовы дажджы. Вечер паўночны, 3—8 м/с. Тэмпература ўначы — +1...+6, 9-га на большай частцы тэрыторыі, 10-га месцамі замарозкі да 0...-2, на тэрыторыі Палесся на глебе да -3...-5. Тэмпература ўдзень — +13...+18.

Пейджинговую связь
редакция обеспечивает
МОБИКОМ
пейджинг-система
(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

3 ДНЁМ ПЕРАМОГІ!

Успомнім усіх пайменна...

Сёння я хачу праз вашу газету горада і сардэчна павіншаваць з Днём Перамогі сваіх аднапалчан, якія ў гэтыя гады змагаліся з чорнай навадой і адолелі яе. Цяпер яны жывуць у розных кутках Беларусі і Расіі. Я іх усіх помню, люблю і жадаю гвардзейскага здароўя, дабрабыту і доўгіх год жыцця сярод родных і блізкіх людзей. Яны заслужылі самай лепшай долі.

Адрасую свае віншаванні:
ЗЛЫДЗЕНКУ Аляксандру Паўлавічу і КРЫВІЧУ Васілю Васільевічу (г. Гомель); ПІКУЛЮ Мікалаю Пятровічу (г. Мінск); АНДРЭЙЧУ Міхаілу Іванавічу (г.п. Брагі); САЧКУ Пятру Усцявічу, ЗЛОРУ Івану Мікалаевічу і ГРУШЭНКУ Аляксандру Якаўлевічу (в. Конанаўшчына Брагінскага раёна); СІЛАНЦАВУ Мікалаю Аляксандравічу (г. Смаленск); САМАРОДАВУ Аляксее Іванавічу (г. Алякс).

Разам з гэтым нізка схілю галаву перад пераможцамі вайны, сяброў, хто загінуў у цяжкай барацьбе з захопнікамі.

Гэта ГУЛЯЙ Самён Макаравіч (в. Амелькаўшчына Хойніцкага раёна); ГАНЧАР Іван Фаміч (в. Мікулічы Брагінскага раёна); ЦЯРШКА Самён Іванавіч (в. Кавака Брагінскага раёна); МАКАРЭНКА Данила Кірылавіч

(в. Конанаўшчына Брагінскага раёна).

А ці ж можна ў такую хвіліну забыць дарагіх родзічаў — бацьку Шубянку Аўдэю Сцяпанавіча і родных маіх братоў Рыгора і Пятра з вёскі Міхайла Брагінскага раёна, таксама загінуўшых за родную Беларусь?

Вечная ім слава і царства нябеснае...

Дарагой цаной здабылі мы Перамогу. Змагаліся недарэмна. Нямецкая стала мірнай, дэмакратычная дзяржавай і збудавала для сваіх грамадзян зможнае жыццё. Нават з намі паспрабавала пазнацца — гуманітарную дапамогу пасылае. Але нашы кіруючыя колы чамусьці спалохаліся і сказалі: "Не пашчаці!" Можа, у іх ёсць упэўненасць, што ў хуткім часе і мы, пераможцы, будзем жыць не горш за пераможаных?

На жаль, нішто не паказвае на гэта... Але я веру ў лепшы заўтрашні дзень. І ўспамінаю пайменна усіх, хто набліжаў Перамогу, спадзяюся, што нашы дзеці і ўнукі зробяць усё, каб і родная Беларусь была шчаслівай.

Аляксандр Аўдзевіч ШУБЯНОК,
івавіц Аляксандр Аўдзевіч ШУБЯНОК,
жыхар в. Конанаўшчына Брагінскага раёна.

Не хадзіце каля Кастрычніцкай плошчы

Жыхары Мінска Сяргей Папкоў і Валерый Буйвал, якія накіравалі ў гарышанкам заяўку на правядзенне ў Мінску 18 мая сход, грамадзян, папярэдзілі пры маючым негатыўным для іх наступстве.

Заяўку ў гарышанкам была накіравана 2 мая. Яе аўтары, актывісты Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі — БНФ, прасілі даць дазвол на правядзенне 18 мая з 8 гадзін раніцы да 8 вечара на Кастрычніцкай плошчы сход грамадзян з колькасцю ўдзельнікоў да 5 тысяч. Мэта сходу, як вынікае з заяўкі, — дасягнуць да міжнароднай грамадскай настанова: "грамадзяне Беларусі не прызнаюць ніякай "саюзнай дзяржавы" і "у адпаведнасці з Канстытуцыяй будучы абараняць незалежнасць краіны"; "грамадзяне Беларусі не прызнаюць змены Канстытуцыі краіны незаконнымі метадамі". Пры гэтым аўтары заяўкі прасілі гарышанкам не прапаноўваць для правядзення сходу ласкава-паважлівую, украінскую горада і іншыя падобныя месцы, паколькі плануемае мерапрыемства "мае агульнадзяржаўнае значэнне".

Як паведаміла прэс-служба Кансерватыўна-Хрысціянскай

партыі — БНФ, 4 мая заяўнікі былі выкліканы ў аддзел па сувязях з грамадскасцю ГУУС Мінгарвыканкома. Ад іх кіруючым ГРУС ім было перададзена: усё, хто 18 мая прыдзе на Кастрычніцкую плошчу для ўдзелу ў сходзе, будучы затрыманым. Акрамя таго, калі арганізатары не адмовяцца ад заяўленага мерапрыемства, будучы ўзбуджаны справы па акцыях, што прайшлі 26 красавіка на праспекце Ф. Скарыны (адной з іх, як вядома, было шэсце ад плошчы Незалежнасці да ГУМА, арганізаванае прадстаўніцтвам КХП-БНФ; тады ніхто з удзельнікоў і арганізатараў не быў затрыманы).

У адказ на гэтыя папярэджанні заяўнікі актыўна заўважылі, што беларуская Канстытуцыя не забараняе грамадзянам хадзіць у раёне Кастрычніцкай плошчы. Там не менш ад канчатковага рашэння яны ўстрымаліся да атрымання афіцыйнага адказу гарышанкам.

Трэба адзначыць, што 18 мая ў Палацы Рэспублікі, які размешчаны ў раёне Кастрычніцкай плошчы, будзе праходзіць другі Усебеларускі народны сход, ініцыяваны ўладамі.

Наталія КУЛАТНА.

ПРЕДЛАГАЮ

Задача №1 — заменить только Лукашенко

Единую кандидату в президенты следует убедить людей прежде всего не в том, что перед собой они ставят цель привести к власти демократические или оппозиционные силы и людей, но в том, что перед собой они ставят цель привести к власти демократического президента, который будет руководить страной в интересах народа, а не в интересах олигархов и мафиозных кланов. В этом случае кандидатура Владимира Довженко является идеальной. Он имеет все необходимое для победы: высокий авторитет, поддержку народа, чёткую программу, умение работать с людьми. Он — единственный кандидат, который может заменить Лукашенко.

Вот через несколько дней неожиданный звонок в редакцию. Алексей Доваль избит, задержан и в наручниках отправлен в РУВД Первомайского района г. Мінска. Прямое с места своей работы по улице Макаёнка, 9. Мотив задержания — был пьян. Официальные документы этого не подтверждают.

Подобные случаи читаем на 2-й странице.

СКАНДАЛ

Бей барабан. До конца...

Владимир ДОВЖЕНКО

В №78 за апрель мы публиковали интервью "Мне все по барабану" со спортивным журналистом БТ Алексеем Довалем, в котором он поделился своими мыслями о положении дел на телевидении, стиле и методе работы нового руководства, затронул вопросы профессионализма, этики и права.

И вот через несколько дней неожиданный звонок в редакцию. Алексей Доваль избит, задержан и в наручниках отправлен в РУВД Первомайского района г. Мінска. Прямое с места своей работы по улице Макаёнка, 9. Мотив задержания — был пьян. Официальные документы этого не подтверждают.

Подобные случаи читаем на 2-й странице.

Василь Быкаў. Франтавік, пісьменнік, грамадзянін.

СОБЫТИЕ

Вручены премии имени Анатолия Майсена

Память... Об Анатолии Майсене, известном политике и талантливом публицисте, трагически погибшем в 1996 году, оно со временем становится острее. Как жаль, что так рано оборвалась его жизнь. Как нужно его слово сегодня!

В память об Анатолии Майсене "Народной волей" и "Белорусской ассоциацией журналистов" ежегодно проводится специальный творческий конкурс. Как уже сообщалось, по итогам прошлого года лауреатами премии имени Анатолия Майсена стали Виктор Дашук, Владимир Глод и Марина Котыш.

На днях состоялось торжественное вручение премий имени известного политика и публициста. В кабинете главного редактора "Народной воли", кроме

номинантов, присутствовали работники газеты, жена Анатолия Майсена Лада, сестра Людмила и 10-летняя дочь Настя. Очаровательная Настя порадовала всех своим стихотворением. Известному режиссеру Виктору Дашуку премии пришлось вручать лично в больнице, где накануне он перенес операцию.

Восьмидесятилетняя, которую привозили в Минск, свою документальную повесть "Нямы", опубликованную в популярном журнале "Вікі", были в явном канистатера у Азарыча распевае, як прывозілі ў канистатера сжу: "Калі прыходзіла машына, паліца кідалі ў галоўны натоуп паммералія баяны хлеба, старычосы абавязкова пацалілі каму-небудзь у галаву. "Буркавоны" гранатамі — проста ў твар, вясціліся, забудзіліся. І такіх рысачак можна прывесці безліч. Я, напрыклад, на свае вочы бачыў, як перад чарговай крывавай акцыяй у Мінску гэта каля яго збіраліся цэлы асоб палов, прыскакушых з навіковых вёсак — тады паліца зацалі павадзілі сваім ролікам, што ў гэта абдуццё акцыя, дак каб пад'ехалі за жылоскім дабрам. І трылі потым на паловы старэння, потаную шашалем мёлю яўрэйскай галты, ейная транты... І гэта — жаўнеры? Ці ўсе-ткі "бобікі"?

Справа не ў тым, які рожым, сталінікі ці гітлераўскі, мы менш злом. І хоць увагоду няма паймаў ім прынапавой ролішчы, хоць і той і другі былі жорнамі ад-

нато мліна, паймаў якімі апынуўся народ, на той час глыбінны характар вайны вызначала не сталінішчына, а супраціў народа іншаземнай наваде, яго бітва за сваё не толькі гістарычнае, а проста фізічнае існаванне. Бо нацысты былі нелюды паслядоўныя і педантычныя і свае планы ліквідацыі не толькі яўрэйства, але ў перспектыве і славянства, калі не ў пехах крэматорыяў, што, дарчы, таксама прадудзеджалася, дык шляхам анямечвання, мелі намер здзейсніць да канца.

Варта нагадаць некаторым сённяшнім маладзёнам, што ўсё гэта было даказана на міжнародным судовым працэсе ў Нюрнбергу, дзе судзілі паліцыйных чаро варты. Зноў жа на свае вочы бачыў я — у чэрвень-ліпені 41-га адзінаццацігадовае хлопчык, які палонных гналі, што скаціну, білі кіймі і прыкладамі, бачыў, як канваіры расстрэльвалі ботамі хлеб і бульбу, пакладзеныя на дарогу перад калонай кабетамі, з рогатам перакручвалі, адуфтоўвалі ў бок вёсцы з вайны, а калі хто з палонных нагнаўся, каб ухопіць кавалак хлеба ці бульбінку, уклічвалі, каб глынуць з лужыны, яму стралялі ў патыліцу...

А шчыбенцы на вуліцах Мінска ў першыя ж дні акупацыі? А правілы акупацыйнага рэжыму, калі за парушэнне нават самага дробязнага параграфу пагражаў расстрэл? Не, панове, з гэтым іншаземным зверам трэба было біцца насмерці. І што б там ні прывало некага на бок акупантаў, на той час гэта было здрадай.

А самае галоўнае, — і тут асноўная памылка тых, хто глядзіць на Вялікую Айчынную як на вайну не нашу, чужую нам вайну паміж двума тыранамі, што іцалкам апынуўся беларускі калабарантаў — нелёга вырываць Вялікую Айчынную з агульнага кантэксту другой сусветнай вайны, з кантэксту глабальнай бітвы з германскім фашызмам, які ў той гістарычны момант быў галоўнай пагрозай будучыні чалавечства. Таму буйся з Гітлерам увесь свет, усё вылікі заходняй дэмакратыі, англійскай, французскай, уся акупаваная немцамі Еўропа, амаль уся амерыканскі кантыненат на чале з ШІА. Як можна на гэта не зваяжваць?

І, дарэчы, заходняя дэмакратыя сваіх калабарантаў па галоўцы не глядзілі! Прозвішча аднаго з першых калабарантаў, нарвежскага прэм'ер-міністра Квіслінга стала сінімалам зрады як імя Юды. Пасля вайны Нарвегія расстраляла Квіслінга. Францыя расстраляла прэм'ера калабараніка ўрада Пётэна Лаваліа і пасадзіла ў турму былога свайго нацыянальнага генерала, маршала Пётэна — за тое, што хаўруснічаў з Гітлерам. Пакаралі калабарантаў і ўсіх астатніх вызначеных краінах Заходняй Еўропы. Так што няма чужога псукай спэцу заплывання нашым "бобікам" розных ранаў.

Ды прайшоў пайшэсць п'янь гало! І неамагчыма, ненатуральна і сёння жыві адной толькі былой нявысцеш, былой непрымырласцю да ўсіх тых, хто ў гадзі вайны па тых ці іншых прычынах апынуўся на нямецкім боку барыкады, заслабля да тых, хто забудуў, разгубіў, траціць памылкова. А калі кажаць пра пісьменніку, паэту, мастакоў, кампазітараў, якія ў той ці іншай ступені былі звязаныя з калабаранцамі, трэба мець на ўвазе

Вялікі ТАРАС, пісьменнік, вэтэран Вялікай Айчынай вайны

"Ніхто не забыты, нішто не забылася" — п'яць з паловай дзесяцігоддзяў гэта гучыць як клятва жывых над магіламі палеглых у змаганні за Бацькаўшчыну на палёх Вялікай Айчынай вайны, над магіламі закатаваных у лагерах смерці, над прахам усіх нашых Хатыняў. Простая і суровая форма агульна-народнай памяці. Але ёсць яшчэ і індыўідуальная памяць, а яна ў розных людзей таксама розная — і сумленняя, і крывадушная, і самастойная, і запавячаная, сфарміраваная ўсёміжымі міфамі, прапагандысцкім "прамышленнем мазаў". Каб чалавек помніў толькі тое, што трэба ўладзе.

Кожны год, адзначаючы чарговую ўгодкі Перамогі, экспloatуюць на ўсё катушцы менавіта тую памяць, якая патрабуецца тым, хто стаіць на трыбуне парад. Памяць афіцыйную, правяраную і зацверджаную "навернем мазгоў". І крывадушную таксама, калі пра вайну заважае праўда, аднак не ўся, калі замоўчваецца нібыта другаралнае, нібыта негатыўнае, тое, што пазначана ярлыком "дэстабілізацыя". Гэта з аднаго боку, з другога — робіцца спроба наогул схапіць Вялікую Айчынную вайну з высокага пастамента гісторыі, спроба ахарактарызаваць гэту вайну як вайну паміж двума фэадыялі, чырвоным і карычневым, і толькі. Што ёсць альбо недадасведчанасць, гістарычнае невуцтва, альбо кан'юктурная палітычная спекуляцыя.

Найбольш маюць рацыю і тыя, хто лічыць, што гітлераўская акупация была для Беларусі меншым злом, чым сталініскі рэжым, і на гэтай падставе цалкам апраўдаваць тых, хто пайшоў на актыўнае супрацоўніцтва з акупантамі, нават пайшоў, якіх той-сёй пачынае называць "жаўнерамі беларускай паліцыі", "амагарами з балышызмам". Аднак народ у гадзі акупацыі называў пайшоў "бобікамі", што можа павердзіць любы чалавек, які тую акупацыю перажывіў. Не з балышызмам яны змагаліся, а з безабароннымі людзьмі — разам з немцамі палілі вёскі, былі аховы ў канцлагерах, і аховы жорсткай, нілгоўскай.

Вось адна толькі рысачка, якую прыводзіць Аляксей Адамюч у сваёй дакументальнай апавесці "Нямы", апублікаванай у нашым часе "Вікі": былі вянзены канцлагера ў Азарыча распевае, як прывозілі ў канцлагер сжу: "Калі прыходзіла машына, паліца кідалі ў галоўны натоуп паммералія баяны хлеба, старычосы абавязкова пацалілі каму-небудзь у галаву. "Буркавоны" гранатамі — проста ў твар, вясціліся, забудзіліся. І такіх рысачак можна прывесці безліч. Я, напрыклад, на свае вочы бачыў, як перад чарговай крывавай акцыяй у Мінску гэта каля яго збіраліся цэлы асоб палов, прыскакушых з навіковых вёсак — тады паліца зацалі павадзілі сваім ролікам, што ў гэта абдуццё акцыя, дак каб пад'ехалі за жылоскім дабрам. І трылі потым на паловы старэння, потаную шашалем мёлю яўрэйскай галты, ейная транты... І гэта — жаўнеры? Ці ўсе-ткі "бобікі"?

Справа не ў тым, які рожым, сталінікі ці гітлераўскі, мы менш злом. І хоць увагоду няма паймаў ім прынапавой ролішчы, хоць і той і другі былі жорнамі ад-

Уточнение

В №80 за 4 мая 2001 года допущена ошибка. В проекте платформы кандидата в президенты Республики Беларусь "Белорусское общество нуждается в переменах" в последнем абзаце вместо слова "президентом" следует читать "председателем".

Редакция.
СКП "Парижская коммуна"
Ганцевичского р-на
Брестской обл.
Сдаёт свиноводческое помещение
для откорма свиней в аренду
на договорных условиях
**Тел/ф.:(8-01646)
55-2-32**

ВАЙНА

нато мліна, паймаў якімі апынуўся народ, на той час глыбінны характар вайны вызначала не сталінішчына, а супраціў народа іншаземнай наваде, яго бітва за сваё не толькі гістарычнае, а проста фізічнае існаванне. Бо нацысты былі нелюды паслядоўныя і педантычныя і свае планы ліквідацыі не толькі яўрэйства, але ў перспектыве і славянства, калі не ў пехах крэматорыяў, што, дарчы, таксама прадудзеджалася, дык шляхам анямечвання, мелі намер здзейсніць да канца.

Варта нагадаць некаторым сённяшнім маладзёнам, што ўсё гэта было даказана на міжнародным судовым працэсе ў Нюрнбергу, дзе судзілі паліцыйных чаро варты. Зноў жа на свае вочы бачыў я — у чэрвень-ліпені 41-га адзінаццацігадовае хлопчык, які палонных гналі, што скаціну, білі кіймі і прыкладамі, бачыў, як канваіры расстрэльвалі ботамі хлеб і бульбу, пакладзеныя на дарогу перад калонай кабетамі, з рогатам перакручвалі, адуфтоўвалі ў бок вёсцы з вайны, а калі хто з палонных нагнаўся, каб ухопіць кавалак хлеба ці бульбінку, уклічвалі, каб глынуць з лужыны, яму стралялі ў патыліцу...

А шчыбенцы на вуліцах Мінска ў першыя ж дні акупацыі? А правілы акупацыйнага рэжыму, калі за парушэнне нават самага дробязнага параграфу пагражаў расстрэл? Не, панове, з гэтым іншаземным зверам трэба было біцца насмерці. І што б там ні прывало некага на бок акупантаў, на той час гэта было здрадай.

А самае галоўнае, — і тут асноўная памылка тых, хто глядзіць на Вялікую Айчынную як на вайну не нашу, чужую нам вайну паміж двума тыранамі, што іцалкам апынуўся беларускі калабарантаў — нелёга вырываць Вялікую Айчынную з агульнага кантэксту другой сусветнай вайны, з кантэксту глабальнай бітвы з германскім фашызмам, які ў той гістарычны момант быў галоўнай пагрозай будучыні чалавечства. Таму буйся з Гітлерам увесь свет, усё вылікі заходняй дэмакратыі, англійскай, французскай, уся акупаваная немцамі Еўропа, амаль уся амерыканскі кантыненат на чале з ШІА. Як можна на гэта не зваяжваць?

І, дарэчы, заходняя дэмакратыя сваіх калабарантаў па галоўцы не глядзілі! Прозвішча аднаго з першых калабарантаў, нарвежскага прэм'ер-міністра Квіслінга стала сінімалом зрады як імя Юды. Пасля вайны Нарвегія расстраляла Квіслінга. Францыя расстраляла прэм'ера калабараніка ўрада Пётэна Лаваліа і пасадзіла ў турму былога свайго нацыянальнага генерала, маршала Пётэна — за тое, што хаўруснічаў з Гітлерам. Пакаралі калабарантаў і ўсіх астатніх вызначеных краінах Заходняй Еўропы. Так што няма чужога псукай спэцу заплывання нашым "бобікам" розных ранаў.

Ды прайшоў пайшэсць п'янь гало! І неамагчыма, ненатуральна і сёння жыві адной толькі былой нявысцеш, былой непрымырласцю да ўсіх тых, хто ў гадзі вайны па тых ці іншых прычынах апынуўся на нямецкім боку барыкады, заслабля да тых, хто забудуў, разгубіў, траціць памылкова. А калі кажаць пра пісьменніку, паэту, мастакоў, кампазітараў, якія ў той ці іншай ступені былі звязаныя з калабаранцамі, трэба мець на ўвазе

простую рэч: творы не нясуць адказнасці за ўчынкі іх аўтараў, творчасць таго ці іншага пісьменніка, паэта, мастака, кампазітара не можа быць назасуды зацвердзена нейкім фактам яго асабістай біяграфіі. Спраўдана літаратура, паэзія, мастацтва, наогул культура не падзеленыя на "чыстыя" і "нячыстыя", на "няняска" і "наска".

Усе таленавіты творцы насяка — і Аркадзь Куляшоў, і Наталія Арсеньева, і Аляксей Пысін, і Ларыса Геніюш, і Янка Брыль, і Янка Зяпруднік, усё дзеці адной матулі — Беларусі, толькі дзеці па ўсім розныя, дарогі рэчныя. Але хоць і розныя — на адной паліне сшыліся, скрываваўся, перакрываваўся. І паліна тая, і агульнабеларуская літаратура, паэзія, мастацтва, музыка — выйшаў за савецкія, таксама як і за антысавецкія. Ды ў тым жа і справа, што за антысавецкасцю ў нашай краіне па-ўсім буюць і бясцільны. У тым ліку і за яе "прывілы" ў асцяжныя вайны, у пайшоў да такіх дэлекі, але ўсё яшчэ гарачы, шугучы пошывом у твар падзеі. Аглядзешча, сустракаеш у штыкі рознабачны, неадзінкавы размовы пра вайну, патрабуецца, каб на апалячана палатне, якое яе адбываецца, не было аніводнага змрочнага мазака, адны толькі мажорныя фарбы, бляск парад пераможцы. Патрабуецца, каб не паказвалі другі, адваротны бок той нашай вайны, усё тое жорсткае, нялюдскае, што было і ў нашых шэрагах у дачыненні да ўласнага народа.

Дзіўна! Ва ўсім свеце, у тым ліку і па ўсіх каналах расійскага ТВ, паказваліся і паказваюцца сотні дакументальных фільмаў пра Вялікую Айчыную, у якіх нічога не замоўчывалася, у якіх "обнажалося" і тая язва, тая выкліканая савецкімі хваробі свядомасці і душы, якія заробілі шлях да Перамогі яшчэ большымі цяжкамі і пакуткамі. Але варта загаварыць пра тое ж з беларускага тэлеэкрана, як на рыбе, нібы крывявіты чайкі на рыб, накідаваюцца ахоўнікі "чысценькіх", "адзіна правільнай праўды" пра вайну.

Так было і з ім дакументальным фільмам-маналагам "Пасля Перамогі", паказаным у свой час па БТ (рэжысёр Валерый Жыгалка). Аўтары фільма "адзіна правільнай праўды" прынікліся, быццам у фільме нічога не сказана пра гераізм і самазхварчэнне партызан і падпольшчыкаў і ўхваліліся выключна за "негатыў", за тое нядабрае, нялюдскае ў партызанскай вайне, пра што, вядома, у фільме таксама было сказана, задымантавалі, што аўтары, акрамя "чыста белага чалавек" не бачылі, малюк партызан толькі чорнай фарбай, выступаючы іх маршдэрсамі, рабаўнікамі, якія забіралі ў сялян кароў і свіней, хлеб і коней, боты і адзенне. На самой жа справе нічога такога не было, бо партызаны, як вядома, харчаліся святлым духам, а боты і адзенне вёслі для іх на дравах. Неяк нават нямама даказваць, расцямляць дарослым людзям, што партызаны — не рэгулярная армія, што ніхто ім нічога не паставіў у цэнтралізаваным парадку, хіба што ў аўтаматы ППШ і міны, ды і тая ў сціплай колькасці, што харчаліся, абдуваўся і апраўданыя яны за кошт беларускіх вёсак, без чаго не было б аніякага партызанскага руху, тым больш — маснага. І толькі цалкам несправядліва чалавек, адзін з тых, можа сцвярджаць, што ўтрыманне чатырохсоттысячнага партызанскага войска было для беларускага селяніна радасцю, святкам душы, што ўсё аддавалася абсалютна дзібравольна, падніослася на тэле-рацыі, як хлеб-соль дарагім гасцям!

(Працяг на 3-й стар.)

Пр. Сільвестра
К. Вятара, Станіслава
СУСВЕТНЫ ДЗЕНЬ ЧЫРВОНАГА КРЫЖА
І ЧЫРВОНАГА ПАЎМЕСЦА

9 мая — 90 гадоў з дня наадыняня С. І. П.-халдзевскага (1911—1979), беларускага паэта і літаратураведы.

МАЙ

8
АЎТОРАК

Усход 5:20
Заход 20:54
Дзень, дні 15:34
Пўня 7 мая
Заход 5:34
Усход 22:17

Беларускія нафтавікі ў Ненецкай аўтаномнай акрузе

Беларускія нафтавікі ў Ненецкай аўтаномнай акрузе ўдзельнічаюць у вывазі нафты з тэрыторыі Ненецкай аўтаномнай акругі Расійскай Федэрацыі.

Гэтую работу будзе праводзіць сумеснае беларуска-расійскае прадпрыемства ў форме таварыства з абмежаванай адказнасцю "Ненецка-Беларуская нафтавая кампанія" (НБНК), якая ў сакавіку 2001 года атрымала ліцэнзію на геалагічнае вывучэнне, пошук і ацэнку месцаў для будавання нафтавага і газавога вытворчых аб'ектаў у Ненецкай аўтаномнай акрузе.

Паводле інфармацыі крыніцы ва ўрадзе, ВА "Беларуснафта" даручана скласці практычныя зборы і аналіз геалагічна-геафізічных матэрыялаў на Літвінскім участку, а таксама правесці палівыя сейсмавыдзяленныя работы на Літвінскай структуры і бурэння пошукавых сквадрын.

Акрамя гэтага, ад "Ненецкай нафтавай кампаніі" беларускім нафтавікам паступіла прапанова выкапаць пробную эксплуатацыйную нафтавую сквадзінку ў адным з месцаў вывазу нафты.

Вікторыя МЯЖЫБЕВА.

Вучаць бяспечнаму сексу

Міжнародная грамадская арганізацыя "Надзея-экспрэс" абнавіла першыя вынікі па выніках падрыхтоўкі валанцёраў-ліцэяраў па навучанні равесніцкаму ахову і палітычнаму рэпрэзентаванню здарова.

Гэты праграма дзейнічае ў рамках праекта "Інфармацыя і падтрымка для падлеткаў і моладзі ў галіне аховы рэпрадуктыўнага здароўя" са жніўня 2000 года. Яе задачы — навуковы студэнцкі перадачы ведаў па бяспечным сексуальным паводзінах у сваім колы. Удзельнікі адукацыйных семінараў сталі студэнтамі Беларускай дзяржаўнай універсітэта і Беларускай дзяржаўнай педагогічнай універсітэта.

Як сведчаць арганізатары праекта, вопыт падрыхтоўкі ліцэяраў для адукацыйнай работы з равеснікамі (peer-education) у Беларусі вельмі бедны і

Мастака Дзмітрый Івановіч выслаўся з майстэрні

Гродзенскі мастак Дзмітрый Івановіч, старшыня таварыства вольных майстроў і актывіст мясцовай арганізацыі БФФ "Адраджэнне", атрымаў прапісаванне ад жыллёва-эксплуатацыйнай службы № 5 горада Гродна, згодна з якім ён вымушаны да 10 мая выслацца са сваёй творчай майстэрні.

У сваім прапісаванні ЖЭС абавязвае на ўказ прэзідэнта Беларусі № 302 ад 12 жніўня 1996 года. У адпаведнасці з гэтым указам, Гродзенскі абласны выканаўчы камітэт выключыў мастака са спісу ўладальнікаў творчых майстэрняў, якія карыстаюцца льготамі на арэнду пятай. Пяць замест арэнды плаціў у памеры 20-25 тысяч рублёў, мастаку неабходна будзе плаціць суму, бліжэй да 160 долараў ЗША ў эквіваленте штомесця, што з'яўляецца для яго абсалютна непрыемным.

Івановіч упершыню, што раптам аб выключэнні яго са спісу на льготную арэнду звязана з яго актыўнай грамадзянскай пазіцыяй. Дзмітрый Івановіч, акрамя свайго пра-

Ленін фоніт

Воронеж у памятку вожды Октыбрыскай рэвалюцыі В.І.Леніну радыяцыйны фон вышэй, чым у сярэднім па гораду. Правада, якая ішоў ад п'едэсталя метраў на 25, уяўляе радыяцыю ніжэй, чым у асяродковым. Спецыялісты аб'яўляюць, што прычына некаторага павышэння радыяцыі ў чорным граніце, з якога зроблены п'едэсталь.

На здымку: вымярэнне ўзроўня радыяцыі ў памятніку.

ПАМЯТНИК В КУРОПАТАХ

Это наш долг и наше покаяние

Общественное объединение "Белорусская ассоциация жертв политических репрессий" выдало статью И. Кузнецова "Куропаты: следствие закончено?" в "Народной воле" за 18.04.2001 г., берет на себя организацию сбора средств на сооружение памятника жертвам политических репрессий 1920—1950 годов в Куропатах. С обращением о строительстве памятника мы трижды письменно обращались к президенту Республики Беларусь А.Т.Лукашенко. Но, в нарушение своего же указа, Александр Григорьевич ответа так и не дал.

Мы, перешагнув порог нового века, нового тысячелетия, не имеем права не помнить о жертвах большевистского геноцида, который начался в 1917 году и продолжался несколько десятилетий. К всеобщему покаянию зовут души невинно убиенных. Непонятно, почему до сих пор нет громкого возмущения и негодования общественности в отношении Куропат? Почему безразлично народ допущил и терпит десятки лет кровавый режим насилия? И самый страшный вопрос: почему вместе с прочими людьми до сих пор молчат представители духовенства? (Как известно, расстреляны и замучены тысячи священников, ксендзов и верующих).

Винаваты не только вожди. В той или иной степени повинны и мы, дали себя одурочить, запугать, затиснуть, смирились, покорно терпели унижение, беззаконие и насилие. Искупление этой общей нашей вины перед Беларусью, памятью жертв только в одном — каждый из нас должен ощутить личную ответственность за то, что произошло, настоящее и будущее. Должен понять, что массовый террор никогда не мог бы состояться, если бы не наша пассивность, обернувшаяся молчаливым соучастием в убийствах миллионов ни в чем неповинных людей, в своей стране, своим правительством.

Мы не должны забывать о многих миллионах невинно убиенных. Разбейте негасимую лампаду памяти по имя усопших их душ — наш общий и безот-

24 марта с.г. на страницах "Народной воли" была напечатана статья "Хищники увозят лес". Ее автор — экс-фермер из Вилейского района С.Лешкович. Он высказал обеспокоенность уничтожением лесных богатств.

Сегодня ему оппонирует руководитель Минского производственного лесохозяйственного предприятия М.Амелянович.

Лес рубим по плану

Рассмотрев статью С.Лешковича "Хищники увозят лес", помещенную в Вашей газете, Минское производственное лесохозяйственное объединение сообщает следующее.

Весь комплекс работ лесохозяйственных предприятий — лесхозы выполняются в строгом соответствии с материалами лесохозяйственного проектирования. При проведении лесохозяйственных мероприятий специалистами предприятия "Беллесхоз" проводится натурное обследование всех лесов и на этой основе составляется проект всех хозяйственных мероприятий на предстоящий 10-летний период работы. При этом такие мероприятия, как рубки главного пользования, рубки ухода за лесом, санитарные рубки намечаются конкретно по каждому лесному выделу.

Расчетный лесосека Вилейского лесхоза по главному использованию составляет 92,5 тыс. куб.м, в т.ч. по хвойному хозяйству — 52,2 тыс. куб.м. За 2000 год она использована в целом на 84,4%, т.е. остались неустраиваемыми 14,4 тыс. куб.м лесосеки.

Общий объем заготовленной древесины по лесхозу за 2000 год составил 167,9 тыс. куб.м, в т.ч. деловой — 90,6 тыс. куб.м. Из общего объема деловой древесины на рубках главного пользования заготовлено 55,1 тыс. куб.м, рубок ухода за лесом — 26,6 тыс. куб.м и прочих рубках — 8,9 тыс. куб.м. Объем деловой древесины хвойных пород составил 74 тыс. куб.м, в т.ч. на рубках главного пользования — 39,1 тыс. куб.м и рубках

ухода — 16,8 тыс. куб.м. В соответствии с планом отпусков древесины в 2000 году Вилейскому лесхозу разрешалось реализовать через торговые аукционы 13,2 тыс. куб.м лесосеки фонда. Фактически было реализовано 2,5 тыс. куб.м лесосеки. При этом стоимость 1 куб.м реализованной древесины составила 8,4 тыс. руб.

По состоянию на 1 января 2001 года остатки нереализованной древесины, заготовленной по бюджетной деятельности, составили в лесхозе 13,8 тыс. куб.м, в т.ч. 2,9 тыс. куб.м деловой древесины. Кроме этого, на данный период имелось в наличии 823 куб.м хозрасчетной деловой древесины, а также 669 куб.м пиломатериалов, из них 421 куб.м обрешеток.

В 2000 году Вилейским лесхозом, в соответствии с выполненным заданием, на экспорт было поставлено 675 куб.м пиломатериалов и 8582 куб.м древесины в круглом виде (а не 277,78, 71 куб.м, как указано в статье). Фактически в 2000 году на экспорт лесхозом не поставилось. Велес лишь поставки его Борисовскому ДОКУ в соответствии с договором лесхозу заданием.

Поставка продукции на экспорт позволила лесхозу обеспечить решение экономических вопросов. При этом стоимость 1 куб.м пиломатериалов в среднем составила 82,8 доллара США, а круглых лесоматериалов, предназначенных для изготовления мебели, — 20 долларов, что в два раза выше цен внутреннего рынка.

Упомянутому в заметке Вилейскому ДОКУ в 2000 году в установленном порядке из фонда облисполкома через ГТТО "Промышленник" было выделено 1650 куб.м лесосеки фонда по главному использованию и 100 куб.м пиломатериалов из рубок ухода. Из выделенного лимита лесосеки фонда потребителем не востребовано 400 куб.м.

Поэтому утверждение автора статьи о том, что причиной бедственного положения Вилейского ДОКА является поставка лесхозом древесины на экспорт является необоснованной, так как в круглом виде поставляется на экспорт только мелкотоварная древесина, не пользующаяся спросом на внутреннем рынке. Более того, с 1 декабря 2000 года Министерством лесного хозяйства республики была разрешена поставка древесины на экспорт без каких-либо ограничений. Задолженность Вилейского ДОКА перед лесхозом по состоянию на 1 января 2001 года составляла 8 млн. руб.

Вокруг 4.Заброшен (квартал №86, вторая группа лесов) в плановом порядке велась работа по уходу за лесом вне пределов водоохранной зоны, не требующей согласования со службой охраны природы. Проводилось прореживание в сосновом насаждении возраста 50 лет с интенсивностью 20 процентов. Технология проведения данного вида рубки существенного влияния на живой напочвенный покров не оказывает.

Галина Кнорав робіць прыгожымі нашы кватэры. Яна — маляр. Працуе ў Гомельскай будаўнічым універсітэце №107.

Фота Сяргея ХАЛАДЗІЛНА, БелТА.

СКАНДАЛ

Бей барабан. До конца

Владимир ДОВЖЕНКО

В №78 за апрель мы опубликовали интервью "Мне все по барабану" со спортивным журналистом БТ Алексеем Довженком, в котором он поделился своими мыслями о работе коллег, стиле и методе нового руководства, затронув вопросы профессионализма и даже права.

Разговор получился острым, в какой-то мере неслыханным для "вертикали" национального телеканала, хотя, откровенно говоря, тон публикации был предопределен заранее: в начале года Алексея отстранили без видимых на то причин от работы в

Момент задержания. Доваль в наручниках.

эфире, закрывали еще ранее его авторскую программу для любителей футбола "Третий тайм". А также лишили права любого участия в создании передач "Стадион", "Спорт-курсы", к которым до этого он имел самое непосредственное отношение.

Приказом первого заместителя Бетелерадкомпании Игоря Рыбакова журналист был переведен в так называемую Дирекцию перспективного вещания, посажен, что называется, на голый оклад. Вполне объяснимо, что такая ситуация не устраивает лично. Кстати, почти в таком же случае оказался еще до полугода творческий работник на Макеане, 9, причем по разным причинам. Одна из главных — нежелание к существующему режиму. Лишь немногие, точнее, единицы, нашли в себе смелость принципиально высказать свои мысли.

В последнее время более или менее терпимое отношение к родному телевидению, державшемуся еще как-то на плаву, дало огромный крен к отметке "неуд", и это мнение о нем стало, можно сказать, почти общенародным. Кроме, естественно, определенной группы лиц, желающих, вероятно, видеть его именно таким, и известной части населения, которой, образно говоря, все по барабану.

Так вот, мы ожидали реакцию на справедливое и смелое замечание, но случилось превращение все ожидания. Впервые за более чем полувековую историю своего существования так околдованное звание на улице Макеане. В помещении БТ был арестован журналист, на которого охотились наручники и под вооруженной охраной препроводили в РОВД Первомайского района г.Минска. Как вы поняли, этим человеком оказался Алексей Доваль. Предоставляем ему слово:

— 2 мая вечером в районе 21.30 я зашел на студию (приехал с коллегами с футбольного матча в

ответил: "А что, вам так такое право оскорблять меня? Вы что — хозяин жизни?". Милиционер, словно оживший, тут же бросился ко мне, начал хватать за руки, порвал рубашку. У того подоспели еще двое постовых, на меня посыпались удары. Скрутили, надели наручники.

И тут же "случайно" в фойе появились наши руководители: Виктор Чикин и Егор Рыбаков. Под их диктовку были написаны рапорта, схожие каждый друг с другом. Там указывалось, что я, находясь в пьяном виде, бросился на работников милиции, угрожал им физической расправой. Помню, Чикин сказал: "Вот пусть посылит... Нечего интервью во всякие газеты давать".

Тут же приехала вооруженная охрана, и меня повели в РОВД. Там мне отменили в предостережения для установления факта употребления алкоголя и состояния опьянения и закрыли в камере (2х2), где уже было человек 9. В заточении я провел всю ночь, следующим утром после 10.00 меня освободили, предварительно выписав штраф в размере 5 тысяч рублей.

Я написал заявление на имя прокурора района о моем неправомерном задержании, применении ко мне физической силы, прошел медосвидетельствование (естественно, наличие алкоголя и этилового спирта в крови не было обнаружено), снял побои (кровоподтеки на спине и руке, следы от наручников, вывих плеча). По данному факту начато расследование. Думаю возбудить уголовное дело. Меня не так угнетает, что я пострадал физически. Подозреваю, что руководству БТ было причастно к этой акции. Им, вероятно, очень хочется утихомирить меня, чтобы другим было неопасно. Я ведь выразил свое отношение к существующему на телевидении режиму. Кому это понравится?

ПРОТОКОЛ № 4059

медико-психиатрическое освидетельствование для установления факта употребления алкоголя и состояния опьянения

1. Фамилия, имя, отчество: Доваль Алексей Николаевич

Возраст (год рождения): 1969

Где и кем работает: НТТРЕ, редактор

14. ЗАКЛЮЧЕНИЕ (составление обследуемого квалифицируется в формулировке, предусмотренной в п. 13 действующей инструкции Минздрава РБ о порядке медицинского освидетельствования):

03.05.01 2001г.

Марш пратэсту ва Уруччы

Да позняга вечара працягаўся 4 мая сход жы-хароў сталічнага мікрааёна "Уручча-2". Ён быў арганізаваны мясцовымі актывістамі незарэгі-страванай грамадскай ініцыятывы "Рабочая самадапамога".

Каля тысячы чалавек, што жывуць па вуліцы Русінава, а 20-й гадзіне сабраліся каля аднаго з дамоў, каб выказаць пратэст супраць узвядзення на дзяржаўнай спартыўнай пляцоўцы элітнага жыцця. Да іх прысклаі прадстаўнікі — Мінгарвыканкама, адміністрацыі Першамайскага раёна і будаўнічай фірмы "Нурекон Development", што вядзе будаўніцтва. Каб прадэманстрацыю ператварылі ў несанкцыянаваны мітынг, чыноўнікі прапанавалі перанесці сустрэчу ў будынак бліжэйшай сярэняй школы. На некількі соцень метраў выцягнулася людская калона, якая прайшла да школы па жыхлых кварталах Уручча. Супрацоўнікі міліцыі, што ахоўвалі парадок, назвалі гэты марш пратэсту самым масавым за ўсю гісторыю існава-

ння гэтага мікрааёна.

Першы намеснік кіраўніка адміністрацыі Першамайскага раёна Леанід Голуб абвясціў на сходзе, што 4 мая раённыя ўлады вырашалі прыпыніць будаўніцтва. Гэтае пытанне мяркуеца вынесці на разгляд кіраўніцтва Мінгарвыканкама, які ў свой час ухваліў спрэчны будаўнічы праект. Па прапанове ўдзельніцкай школы, на якім выступіў лідэр "Рабочай самадапамогі" Сяргей Антончык, вылучана ініцыятыўная група ад жыхароў раёна, якія будуць браць удзел у гэтым разглядае.

У выпадку невыканання Мінгарвыканкам разшэсця ходу яго ўдзельнікі паабяцалі зварнуцца да больш актыўных форм пратэсту.

Антон ДРОНЧАНКА.

Капітан милиции свой рекорд посвятил независимой прессе

Рекорды легко не даются: к сотому полному пог с лица Вячеслава Хоронкего лиг рубчём. Везде каждую минуту надо было сделать десять подьемов. Последняя минута была самой тяжелой. После 95-го подыма казалось, что спортсмен свалился — было видно, что сил у него совсем нет. Но воля победила: за оставшиеся секунды под аплодисменты присутствующих атлет выполнил эти пять подьемов. При собственном весе 85 килограммов за 10 минут поднял четыре тонны. Вячеславу Хоронке 40 лет. Он — капитан милиции, преподаватель академии МВД. У него приятная улыбка, которая никак не вяжется со ставшими за последние семь лет привычными злыми лицами омонителей и спецназовцев, орунующих дубинками по спинам мирных белорусских граждан.

Офицер завершил свое выступление стихами, посвященными женщине. Он читал их сидя на шпалате. Давать не каждый сможет повторить подобное.

Вячеславу Хоронке вручили книгу "Рекорды планеты", где на 41-й странице упоминается и его фамилия.

Пиво белорусской фирмы "Оливия" из рекордной бочки показало мне особенно вкусным.

Валерий ШУКИН.

ДЕМОКРАТИЯ ПО-БЕЛОРУССКИ

Ответ на письмо... в мусорном ящике

За годы президентства в нашей стране не только ликвидирована выборность руководителей городов и районов, но и возмозможность для граждан обращаться к назначенцам-пертикаликам.

"Переписка с вами прекращена" — вот ответ, который часто получают заявители от всех ветвей власти: исполкомов, судов, милиции, прокуратуры, административных учреждений и предприятий — после "победы" А.Лукашенко в 1996 году, когда были внесены изменения в закон об обращениях граждан.

Из письма в редакцию лельчанки Ганны Тарасевич:

Побит рекорд Керенского

Истинная цена коробка спичек в Беларуси 12 миллионов рублей.

В 1917 году в России, когда страной управлял Керенский, царил разоруж, голод и бесхозяйственность. Коробок спичек стоил 1 миллион рублей... Мы умудрились обогнать тогдашнюю матушку Россию, где, к слову, никогда не было деминации рубля.

В Беларуси за последние 7 лет — время правления одного президента — произошло уже две деминации рубля, то есть от-

КОНКУРС!

Вас приглашает Париж...

По инициативе Французского Альянса г.Парижа Бюро по сотрудничеству в области французского языка Посольства Франции в Республике Беларусь со своим белорусским партнером — Белорусской Ассоциацией преподавателей французского языка проводит в Минске "Европейский конкурс французского языка-2001". В конкурсе могут принять участие все ученики 9-х, 10-х и 11-х классов средних школ, гимназий и лицеев, изучающие французский язык. Конкурс будет проходить 11 мая в Минском государственном лингвистическом университете.

Участники конкурса должны будут написать сочинение на французском языке на предложенную Французским Альянсом тему. Разрешается пользоваться одноязычным французским словарем.

Победитель конкурса будет приглашен в Париж 8 по 15 июля 2001 года. Для него будет подготовлена обширная культурная программа. Сроки и возможности не могут быть переосмыслены. Ученики, которые не смогут по каким-либо причинам поехать во Францию в данный промежуток времени, не должны принимать участие в конкурсе.

Для получения дополнительной информации обращаться: Посольство Франции (Бюро по сотрудничеству в области французского языка).

Александр МАРТИНЕТИ: 210-28-68.

Белорусская Ассоциация преподавателей французского языка, МГЛУ.

Светлана Андреевна ШАШКОВА: 236-76-63.

Фото IREX/ProMedia.

обществу перед невинными жертвами, чтобы на нашей

P.S. ОО "БАЗИП" работает с 1992 г. Благодаря ее работе сотни людей получили справки о реабилитации, компенсацию за имущество, узнали места расстрелов своих родных. Силами организации построены памятники жертвам политических репрессий в Бресте, Бобруйске, Бер. Боровой и Провансе. В Бресте 25 апреля 1995 г. при Бобруйском городском отделении открыт единственный в РБ Музей Памяти. Готовится к открытию второй отделе Музея. Решается вопрос о постройке Аллеи Памяти.

Нам есть огромное желание построить памятник и для тех, кто имеет опытные строители. Мы приложим все силы для сбора достаточного количества средств как в Республике Беларусь, так и за рубежом. И надеемся в скором будущем увидеть построенный памятник в Куропатах.

